

Uchwała Nr XXXVII/259/22

Rady Miejskiej w Chodczu

z dnia 31 marca 2022r.

w sprawie ustanowienia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022r., poz. 559 ze zm.) w związku z art. 4¹ ust. 2 i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2021r., poz. 1119 ze zm.), **Rada Miejska w Chodczu uchwala, co następuje:**

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc Uchwała Nr XXXV/242/21 Rady Miejskiej w Chodczu z dnia 30 grudnia 2021r.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Chodcza.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 kwietnia 2022r.

§ 5. Uchwała podlega ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta i Gminy Chodecz.

**Przewodniczący
Rady Miejskiej**

Anna Twardowska

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, program o którym mowa, uchwała Rada Gminy.

Nowelizacja ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021r., poz. 2469), która weszła w życie 1 stycznia 2022r. wprowadza kilka istotnych zmian dla lokalnych systemów rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii:

- 1) Samorządy gminne są zobowiązane, nie później niż do 31 marca 2022r. przyjąć nowe, wspólne, gminne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.
- 2) Elementem nowych gminnych programów stają się również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym m.in. takim jak: uzależnienie od komputera i gier komputerowych, sieciologizm, fonologizm, bigoreksja, zakupologizm. Stanowi o tym art. 4¹ ust. 2 5 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, który mówi: „, prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych.

W związku z powyższym przyjęcie uchwały jest zasadne.

Załącznik do
Uchwały Nr XXXVII/259/22
Rady Miejskiej w Chodczu
z dnia 31.03.2022r.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok

Wstęp

Wśród problemów społecznych w Polsce te związane z alkoholem są najtrudniejszymi do rozwiązania. Wynika to głównie z ich rozmiarów, złożoności, a także kosztów społecznych i ekonomicznych, jakie ponoszą nie tylko osoby indywidualne, ale także całe społeczeństwo. Alkohol jako produkt jest legalnym towarem rynkowym, ale ponieważ powoduje określone szkody społeczne, ekonomiczne i zdrowotne jest przedmiotem zainteresowania ustawodawcy, który poprzez stosowne regulacje prawne stara się ograniczać rozmiary tych szkód oraz przeciwdziałać ich powstawaniu.

Szkodliwe używanie alkoholu oraz narkotyków powoduje szkody zdrowotne i społeczne takie jak: naruszenie zasad bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie. Koniecznym staje się podejmowanie działań zmierzających do ograniczania popytu i podaży tych środków oraz realizacja zadań mających na celu redukcję szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z nadużywania substancji psychoaktywnych. Szczególnie istotne jest, by działania te podejmowane były już na poziomie lokalnym.

Niezależnie od skali, a także jakości podejmowanych działań, problem alkoholowy był, jest i będzie przyczyną wielu negatywnych zjawisk, zachodzących w różnych obszarach życia społecznego, ekonomicznego, ale przede wszystkim będzie zawsze wielką tragedią każdej osoby uzależnionej, jak i współuzależnionej rodziny. Uzależnienie od alkoholu jest problemem osoby pijącej i wszystkich członków rodziny, ponieważ wszyscy oni odczuwają konsekwencje zarówno samego picia, jak i długofalowe konsekwencje uzależnienia.

Jednym ze zjawisk często obecnych w rodzinie z problemem alkoholowym jest przemoc w rozmaitych jej formach. To właśnie osoba uzależniona jest źródłem przemocy psychicznej, fizycznej, seksualnej i ekonomicznej. Człowiek uzależniony żyje na huśtawce emocjonalnej spowodowanej stanem po użyciu alkoholu, bądź stanem zespołu abstynencyjnego, który pojawia się wraz ze spadkiem poziomu alkoholu w organizmie. Uzależniony czy to pod wpływem alkoholu, czy trzeźwy traci kontrolę nad sobą - pojawiają się złość i agresja, a następnie przemoc wobec tych, którzy są najbliżej, a więc wobec żon/mężów, dzieci, rodziców. Zachowania przemocowe są dla uzależnionego środkiem do uzyskania jak najlepszych warunków picia. Są też środkiem do rozładowywania nagromadzonych emocji. Ich ujście często przybiera postać: awantur, bicia, gwałtów, oskarżeń, szantaży.

Należy zwrócić uwagę, że uzależnienie nie dotyczy tylko alkoholu, narkotyków, ale również innych nieracjonalnych zachowań, nie związanych z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych. **Są to uzależnienia behawioralne (czynnościowe)** czyli uzależnienie od wykonywania określonych czynności. Wspólną cechą wszystkich uzależnień jest zaburzona kontrola impulsów, którym osoba z takimi problemami nie jest w stanie się oprzeć, a poddanie się im przynosi poczucie ulgi. Przykładami najczęstszych uzależnień behawioralnych są: uzależnienie od uprawiania gier hazardowych, zbieractwo, uzależnienie od używania komputera i gier komputerowych, telefonu komórkowego (fonoholizm), uzależnienie od jedzenia, zakupoholizm, pracoholizm, uzależnienie od

środków masowego przekazu, uzależnienie od użytkowania sieci internetowej (siecioholizm). Uzależnienia mogą być pojedyncze lub złożone, mogą się krzyżować, zmieniać.

Uzależnienie od wykonywania danej czynności pojawia się w momencie, gdy towarzyszy jej wewnętrzny przymus lub silne pragnienie jej rozpoczęcia i jak najdłuższego kontynuowania. Co ważne, uzależnienia behawioralne umożliwiają osiągnięcie przyjemności, ale przede wszystkim zredukowanie złego samopoczucia i nieprzyjemnego napięcia. W momencie, gdy czynność zostanie przerwana lub możliwość jej wykonywania zostanie ograniczona, pojawiają się niepożądane objawy abstynencyjne, inaczej odstawienne. Do takich objawów należą zaburzenia fizjologiczne ze strony organizmu, np. nadmierna potliwość, drżenie rąk, bóle głowy, bezsenność. Dołączyć mogą problemy natury psychologicznej np. zaniżona samoocena, trudności w koncentracji uwagi, zmienność nastrojów, rozdrażnienie, nasilony lęk, wstyd, poczucie winy, złość, agresja.

Osoba, której dotyczy uzależnienie, powtarza dane zachowanie pomimo świadomości, że jest ono niezdrowe, a nawet niebezpieczne dla jej funkcjonowania w sferze rodzinnej, zawodowej czy społecznej. Osoby uzależnione wycofują się z życia społecznego i kontaktów z najbliższymi, a uzależnienie staje się nadrzędnym celem wszystkich działań i całej aktywności. Walka z uzależnieniem behawioralnym zależy w głównej mierze od woli i motywacji osoby uzależnionej. Leczenie jest terapią długotrwałą, trudną, niejednokrotnie nieskuteczną. Niestety uzależnienia behawioralne nadal przez społeczeństwo nie są odbierane jako choroba – w konsekwencji osoby te rzadziej objęte są specjalistycznym wsparciem.

Szczególnie często uzależnienia behawioralne dotyczą dzieci i młodzieży. Jednym z częstszych takich zaburzeń jest nałogowe korzystanie z zaawansowanych technicznie urządzeń do wymiany danych, takich jak komputery i smartfony.

Jednym z podstawowych objawów tego uzależnienia jest sytuacja, gdy dziecko większość wolnego czasu spędza przy komputerze, nerwowo czy wręcz agresywnie reaguje na próby ingerencji osób dorosłych, zaniedbuje inne obowiązki (mogą pojawić się wagary, niskie oceny, obniżona koncentracja uwagi). Rezygnuje z kontaktu ze znajomymi lub dotychczasowego hobby, aby jak najwięcej czasu grać na komputerze, a niepokój i złość wzrasta, gdy nie może grać np. podczas rodzinnego obiadu.

W uzależnieniach behawioralnych niezwykle ważna jest profilaktyka, która umożliwia ograniczenie nowych przypadków zachorowań. Związane jest to z podnoszeniem świadomości osób na potencjalne zagrożenia i prowadzenie działalności informacyjno – edukacyjnej. Poznanie potencjalnych zagrożeń i etiologii pojawiania się uzależnień może przynieść pozytywne efekty i zminimalizować ryzyko popadania w nałogi.

Gminy dysponują największą wiedzą o problemach swojej społeczności, dlatego powinny stosować środki zaradcze i naprawcze dla swoich mieszkańców. Działania lokalne mają największy wpływ na zmianę niewłaściwych postaw i zachowań mieszkańców.

Skala problemów związanych z nadużywaniem alkoholu i substancji psychoaktywnych jest na tyle poważna, iż każda gmina zobligowana jest Ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz.1119) oraz Ustawą z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz.2050) do corocznego uchwalania programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Uchwalany corocznie program stanowi podstawę do prowadzenia działań mających na celu rozwiązywanie problemów wynikających z zażywania i nadużywania substancji psychoaktywnych. Umieszczenie zadań wynikających z odrębnych ustaw w jednym programie wynika przede wszystkim z faktu, że do większości z nich można zaproponować zbieżne działania profilaktyczne, nierzadko tożsame oraz to, że zadania do realizacji wynikające z tych ustaw są finansowane z tych samych środków.

Wymienione wyżej ustawy określają obowiązek organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożywania środków psychoaktywnych, a także wspierania przedsięwzięć temu służących. Ustawodawca określił kierunki polityki wobec problemów alkoholowych i narkotykowych, wskazał

zadania z tego zakresu i ich źródła finansowania oraz podmioty odpowiedzialne za ich koordynację. Zadania te obejmują m.in.:

1. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków;
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnienia od środków psychoaktywnych, pomocy psychospołecznej i prawnej oraz ochrony przed przemocą w rodzinie;
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych;
4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii;
5. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy napojów alkoholowych i zasad ich sprzedaży oraz występowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
6. wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej;
7. udzielanie pomocy społecznej osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych, dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego;
8. prowadzenie placówek wsparcia dziennego.

Źródłem finansowania zadań gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii są środki finansowe budżetu gminy pochodzące z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, które nie mogą być przeznaczone na inne cele.

Diagnoza środowiska lokalnego

W gminie Chodecz na 5901 mieszkańców, zdecydowana większość, bo 4118 osób mieszka na wsi (dane na 31 października 2021 r.). Z danych Powiatowego Urzędu Pracy we Włocławku wynika, że w gminie jest 350 osób bezrobotnych (w tym 265 osób mieszka na wsi), z czego tylko 26 osób ma prawo do zasiłku. Dokumenty źródłowe Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wskazują, że pomocą społeczną objętych jest w naszej gminie 258 rodzin. Rodzinom tym udzielana jest pomoc z różnorodnych powodów: m. in. z powodu bezrobocia – 102 rodzinom, niepełnosprawności – 34 rodzinom, długotrwałej choroby – 48 rodzinom, 31 rodzinom przyznano pomoc z powodu nadużywania alkoholu przez członka rodziny, a 26 rodzinom zostało przyznane wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, aż w 151 rodzinach istnieje problem ubóstwa, a 35 rodzinom została udzielona pomoc z uwagi na potrzebę ochrony macierzyństwa. Wywiady środowiskowe wskazują, że większość klientów boryka się ze zróżnicowanymi, nakładającymi się problemami rodzinnymi, finansowymi, w tym z problemem nadużywania alkoholu.

Dlatego tak istotne jest minimalizowanie oraz zapobieganie szkodom spowodowanym występowaniem w rodzinie problemu alkoholowego, poprzez objęcie tych rodzin kompleksową pomocą o charakterze profilaktycznym i naprawczym. Zważywszy na szeroki katalog skutków, czy szerokie spektrum negatywnego oddziaływania choroby alkoholowej należy konsekwentnie wdrażać niezbędne działania minimalizujące zjawisko uzależnienia.

Z informacji przekazanych przez zakłady opieki zdrowotnej wynika, że w naszej gminie w 2021r. (do października) były 3 zgony, których bezpośrednią lub pośrednią przyczyną było nadużywanie alkoholu (w 2020 r. nie odnotowano żadnego przypadku).

Dane przekazane przez Policję świadczą o tym, że nadużywanie alkoholu jest często przyczyną wypadków czy innych wykroczeń związanych z naruszeniem prawa.

W 2021 roku Policja zanotowała:

- 29 interwencji związanych z nadużywaniem alkoholu (2020 r. - 36 interwencji)
- istnienie 5 środowisk podejrzanych o występowanie przemocy w rodzinie związanej z nadużywaniem alkoholu, narkotyków (2020 r. - 7 środowisk)
- 4 postępowania o znęcanie fizyczne i psychiczne, które były związane z nadużywaniem alkoholu - (2020 r. - 7 postępowań)
- zatrzymanie 11 sprawców przemocy domowej (2020 r. - 11 sprawców)
- popełnienie 11 przestępstw pod wpływem alkoholu i związanych z jego nadużywaniem - (2020 r. - 12 przestępstw)
- nie odnotowano wypadków związanych z nadużywaniem alkoholu (2020 r. - 1 wypadek)

W związku ze zmianami wprowadzonymi w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz.2277) Rada Miejska w Chodczu podjęła Uchwałę Nr XLV/296/18 z dnia 21 sierpnia 2018 roku w sprawie maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych odrębnie dla poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu i poza miejscem sprzedaży oraz zasad usytuowania na terenie miasta i gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

Rada Miejska uchwaliła:

1. Ustala się dla terenu miasta i gminy Chodecz maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży dla:

- Napojów zawierających do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwa – 22 zezwolenia
- Napojów alkoholowych o zawartości powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa) – 20 zezwoleń
- Napojów alkoholowych o zawartości powyżej 18% alkoholu – 16 zezwoleń

2. Ustala się dla terenu miasta i gminy Chodecz maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży dla:

- Napojów zawierających do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwa – 20 zezwoleń
- Napojów alkoholowych o zawartości powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa) – 8 zezwoleń
- Napojów alkoholowych o zawartości powyżej 18% alkoholu – 5 zezwoleń

3. Na terenie miasta i gminy Chodecz ustala się minimalną odległość 25 m dla punktu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych mierząc od drzwi wejściowych punktu sprzedaży do drzwi wejściowych obiektu szkoły, placówki oświatowo – wychowawczej i placówki opiekuńczej, plaż, kąpielisk, kościołów i cmentarzy. Pomiaru dokonuje się najkrótszym szlakiem komunikacyjnym dla pieszych zgodnie z zasadami ruchu drogowego.

4. W miejscach publicznych zabrania się spożywania napojów alkoholowych, z wyjątkiem miejsc przeznaczonych do ich spożycia na miejscu, w punktach sprzedaży tych napojów.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2021 roku wydała do października 16 pozytywnych opinii o zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych z w/w uchwałą.

Zmiany wprowadzone w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz.1119) w 2018 roku dały samorządom nowe kompetencje. Przedstawiciele władz lokalnych mogą m.in. decydować o ograniczeniu sprzedaży alkoholu w godzinach od 22.00 do 6.00 rano. Takie uprawnienie daje nowe możliwości samorządom w zakresie kształtowania lokalnej polityki obejmującej ograniczenie dostępności fizycznej do alkoholu. Skorzystanie z tego uprawnienia pozwala wyjść naprzeciw częstym prośbom mieszkańców skarżących się na problemy powodowane przez osoby nietrzeźwe, poprzez objęcie wyznaczonego terenu zakazem sprzedaży alkoholu.

Na wysoki poziom wskaźników spożywania alkoholu przez młodych ludzi wpływ ma wiele czynników, ale jednym z ważniejszych, na który mamy możliwość oddziaływania na gruncie lokalnym, jest dostępność napojów alkoholowych dla młodych ludzi. Jak pokazały badania ESPAD, większość badanych młodych ludzi twierdzi, że nie ma trudności z dostępem do napojów alkoholowych, nawet tych wysokoprocentowych, mimo że sprzedawanie i podawanie alkoholu

osobom niepełnoletnim jest przestępstwem. Tylko 4,6% uczniów młodszych i 1,7% uczniów starszych uznało za niemożliwe do zdobycia piwo. Dlatego niezmiennym aspektem profilaktyki jest kontynuacja prac w zakresie monitoringu i kontroli sprzedaży napojów alkoholowych przede wszystkim osobom nieletnim.

W zakresie oddziaływania bezpośredniego Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadza rozmowy motywujące z osobami nadużywającymi alkoholu.

W zakresie działalności pomocowej istotnym ogniwem wsparcia dla mieszkańców jest Punkt Informacyjny Pomocy Psychologicznej i Terapeutycznej znajdujący się w Chodczu, ul. Waryńskiego 16 działający od 2003 roku. Terapeuta uzależnienia od alkoholu pełni dyżury 2 razy w miesiącu – w piątki, w godzinach od 16.00 do 19.00. Pomoc, jaką można uzyskać w tym punkcie obejmuje m.in. następujące kategorie: rozpoznanie problemu zgłaszanego przez klienta; motywowanie osób uzależnionych i członków ich rodzin do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia od alkoholu, kierowanie do specjalistycznego leczenia; motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych, do zmiany szkodliwego wzoru picia; udzielanie wsparcia osobom uzależnionym po zakończonym leczeniu odwykowym; udzielanie pomocy młodzieży upijającej się oraz ich rodzicom; prowadzenie konsultacji w zakresie wsparcia i pomocy dzieciom z rodzin z problemami alkoholowymi; udzielanie konsultacji osobom doznającym przemocy w rodzinie; motywowanie do uczestnictwa w oddziaływaniach adresowanych do osób stosujących przemoc; udzielanie pomocy prawnej.

W związku z ogłoszeniem stanu epidemii wprowadzona została Ustawa z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19. Z uwagi na konieczność realizacji obowiązku zachowania dystansu społecznego i związanymi z tym obostrzeniami, zmianie uległo funkcjonowanie różnych instytucji i placówek, w tym miejsc pomocy dla osób uzależnionych i ich rodzin. Dlatego terapeuta uzależnienia od alkoholu, gdy nie mógł pełnić dyżuru w Punkcie Informacyjnym Pomocy Psychologicznej i Terapeutycznej, udzielał porad telefonicznie.

Chodecka grupa AA „Promyk”, która regularnie spotykała się w świetlicy opiekuńczo – wychowawczej w każdy piątek, liczy kilkudziesięciu „stałych członków”, zaś grupa Al-Anon – to kilka osób. Spotkania grup samopomocowych są z zasady wspierane z zewnątrz co oznacza, że często w spotkaniach uczestniczy o wiele więcej osób. Są to anonimowi alkoholicy spoza terenu gm. Chodec i ci mieszkańcy naszej gminy, którzy próbują zachować trzeźwość. Grupa AA ma w swoim składzie liderów; osoby z dorobkiem wieloletniej abstynencji, dające świadectwa trzeźwości. Raz w miesiącu organizowane są mitingi – spotkania otwarte dla wszystkich chętnych, zainteresowanych problematyką. Bardzo ważne jest, aby poza uczestnictwem w psychoterapii uzależnienia osoby uzależnione i współuzależnione korzystały z oferty ruchów samopomocowych; przede wszystkim aby systematycznie uczestniczyły w mitingach Wspólnoty Anonimowych Alkoholików. Badania dowodzą, że aktywne uczestnictwo w grupach samopomocowych wzmacnia efekty leczenia uzależnienia. Dlatego Komisja widzi potrzebę kontynuacji działań terapeutycznych jako najistotniejszych zadań programu. Działalność punktu informacyjnego i grup wsparcia, jest niezbędnym instrumentem przeciwdziałania alkoholizmowi, bez którego nie jest możliwe skuteczne oddziaływanie lecznicze. W tym mieści się finansowanie wizyt specjalisty i spotkania na Ogólnopolskich Dniach Trzeźwości w Licheniu.

Na podstawie badań naukowych określono, że w Polsce 943 tys. dzieci i młodzieży w wieku poniżej 18 lat ma rodziców z problemami wynikającymi z nadużywania alkoholu. Udzielanie pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym jest jednym z istotnych zadań samorządów lokalnych w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Dlatego kolejnym istotnym punktem programu jest działalność świetlicy opiekuńczo – wychowawczej, z którą komisja wiąże sprawę opieki nad dziećmi w czasie wolnym - organizacja zajęć wychowawczych dostosowanych do zainteresowań. Należy zwrócić szczególną uwagę na dzieci potrzebujące wsparcia w różnym wymiarze: od pomocy w nauce, poprzez dożywianie, udział w zajęciach rozwojowych, aż po programy pomocy psychologicznej.

Dużą wagę przyłożyć należy do odpowiedniego zidentyfikowania negatywnych zjawisk związanych

z substancjami psychoaktywnymi, a także z problemem uzależnień behawioralnych, które zachodzą lub mogą zajść w naszej społeczności. Dlatego istnieje potrzeba zrobienia diagnozy uzależnień behawioralnych.

Używanie narkotyków jest problemem złożonym i niejednorodnym. Co jakiś czas mamy do czynienia z pojawiającymi się nowymi trendami i zjawiskami w tym zakresie. Problem „dopalaczy” w Polsce zaczął narastać w ostatnich latach. Rozwijał się na styku świata substancji legalnych i nielegalnych. „Dopalacze” oferowane są w większości krajów europejskich, a także w Internecie. Wiedza na ich temat jest wyrywkowa, zarówno w wymiarze farmakologicznym, jak społeczno – kulturowym. Należy pamiętać o tym, że pomocy i dostarczania specjalistycznej wiedzy na temat uzależnień wymagają nie tylko dzieci oraz młodzież, ale także często ich rodzice, osoby dorosłe. Nie świadczy to jednak o spadku zainteresowania substancjami psychoaktywnymi. Jest to obszar nieznan, stąd stopień zagrożenia dla zdrowia publicznego jest trudny do oceny. Niemniej jednak przyjąć należy, że zachodzące u nas zjawiska, trendy i problemy wynikające z używania substancji psychoaktywnych pokrywają się z tymi obserwowanymi w skali kraju, a to daje możliwość, przy niewątpliwym braku szczegółowych i wiarygodnych danych na temat tak specyficznego zjawiska jak uzależnienia, tworzenia przesłanek, na bazie których opierają się założenia co do form i narzędzi realizacji zaplanowanych zadań.

Z uwagi na fakt, że najbardziej podatni na używanie środków psychoaktywnych są ludzie młodzi, najlepszym sposobem zapobiegania tym problemom jest zapewnienie młodzieży właściwych perspektyw. Najskuteczniejszymi strategiami profilaktycznymi są strategie angażujące szkołę i rodzinę. Tylko wtedy, gdy młodzież nauczy się rozumieć siebie i motywy swego postępowania i brać za nie odpowiedzialność, można będzie zmniejszyć poszukiwania za alkoholem i środkami odurzającymi.

Wśród uczniów szkoły podstawowej nie zauważa się większych problemów związanych z uzależnieniami. Ewentualne pojawiające się informacje są zawsze dokładnie sprawdzane przez szkołę oraz zgłaszane do odpowiednich instytucji. Uwagę zwraca jednakże fakt, że znaczna część społeczności uczniowskiej w głównej mierze większość czasu wolnego spędza na korzystaniu z nowoczesnych technologii.

U uczniów widać ogromne przywiązanie przede wszystkim do telefonu komórkowego, w którym jest dostęp do Internetu. Zauważa się również, że większość młodych ludzi woli korzystać z telefonu komórkowego w celu skontaktowania się z rówieśnikami od bezpośrednich relacji z drugim człowiekiem.

Nauczanie zdalne będące skutkiem panującej pandemii również w jakimś stopniu może przyczynić się do uzależnienia od mediów. Należy więc w działaniach profilaktycznych położyć szczególny nacisk na umiejętności komunikacyjne i interpersonalne młodych ludzi, na umiejętność radzenia sobie ze stresem, budowania stabilnej samooceny i poczucia własnej wartości. Młodzi ludzie powinni umieć korzystać z wiedzy dotyczącej zagrożeń związanych z nałogowymi czynnościami, krytycznie patrzeć na negatywny wpływ mediów.

Wszystkie placówki oświatowe działające na terenie naszej gminy realizują obligatoryjnie zadania prewencyjne dotyczące zapobieganiu problemom społecznym w oparciu o tzw. szkolne programy wychowawcze i profilaktyki. Celem tych programów jest przede wszystkim: eliminowanie lub redukcja wśród uczniów zachowań ryzykownych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, rozwijanie postaw prozdrowotnych, umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, promowanie pozytywnych wzorów osobowościowych.

Zadania i sposoby realizacji programu

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu - działania gminy wspierające leczenie uzależnienia od alkoholu:

Kontynuacja pracy Punktu Informacyjnego Pomocy Psychologicznej i Terapeutycznej w ramach poszerzania i podnoszenia jakości oferty pomocy psychologicznej zgodnie z założeniami NPZ.

- Diagnostowanie problemów alkoholowych rodziny.

- Konsekwentne motywowanie i informowanie o możliwościach podjęcia leczenia w ramach edukacji zdrowotnej, o której mowa w NPZ.
 - Udzielanie wsparcia po zakończonym leczeniu.
 - Rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielanie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy w ramach zwiększania dostępności specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie, o której mowa w NPZ.
 - Współpraca z placówkami leczenia odwykowego i podstawowej opieki zdrowotnej
- 2. Udzielanie pomocy - działania gminy wspierające dzieci i rodziny oraz profilaktyka z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych:**
- Finansowanie bieżącej działalności świetlicy opiekuńczo – wychowawczej, w tym zatrudnienie wychowawcy, dożywianie dzieci uczęszczających do świetlicy,
 - Wdrażanie projektów opiekuńczo- wychowawczych w świetlicy ze szczególnym uwzględnieniem okresu wakacyjnego – dofinansowanie zakupu nagród, materiałów edukacyjno – informacyjnych, gadżetów profilaktycznych, artykułów biurowych i spożywczych, niezbędnych do realizacji działań związanych z problemem uzależnień, profilaktyką oraz promocją zdrowia np. podczas organizowanych konkursów, zajęć opiekuńczo – wychowawczych i profilaktycznych, w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej), o której mowa w NPZ.
 - Wspieranie oddolnych inicjatyw integracyjnych dotyczących spędzania czasu wolnego, w tym organizacja spotkania opłatkowego dla wykluczonych społecznie i uzależnionych oraz dofinansowanie wypoczynku letniego oraz zimowego z programem profilaktycznym dla dzieci i młodzieży w zakresie organizacji różnych form zagospodarowania czasu wolnego, promujących zdrowy i aktywny styl życia w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej) o której mowa w NPZ.
 - Współorganizowanie i współfinansowanie spotkań profilaktycznych dla dzieci, młodzieży - zakup programu profilaktyki uzależnień w ramach poszerzania i udoskonalania oferty realizacji programów profilaktycznych z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych, o której mowa w NPZ .
 - Czynne włączanie się w realizację ogólnopolskich kampanii profilaktycznych oraz edukacyjnych dotyczących profilaktyki alkoholowej, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnień behawioralnych.
 - Monitorowanie skali problemów alkoholowych w gminie – dokonywanie analizy różnych zjawisk uzależnień i występujących w związku z tym problemów w ramach monitorowania i badania problematyki, o której mowa w NPZ – diagnoza uzależnień behawioralnych.
- 3. Wspomaganie działalności instytucji i stowarzyszeń oraz osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów społecznych w tym alkoholowych:**
- Umożliwienie mieszkańcom dostępu do usług prawniczych i psychologicznych, mających związek z uzależnieniem od alkoholu w ramach poszerzania i podnoszenia jakości oferty pomocy psychologicznej zgodnie z założeniami NPZ.
 - Nieodpłatne udostępnianie pomieszczeń na spotkania trzeźwościowe.
 - Organizacja i dofinansowanie wyjazdu na Ogólnopolskie Spotkania Trzeźwościowe w Licheniu dla osób uzależnionych i ich rodzin w ramach redukcji szkód, rehabilitacji i reintegracji społecznej osób uzależnionych, zgodnie z zapisami w NPZ.
 - Pozyskiwanie dla mieszkańców nowych usług np. programów dla sprawców przemocy w rodzinie w ramach zwiększania dostępności specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie, o której mowa w NPZ.
- 4. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13' i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego**
- Wydawanie opinii o zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych zgodnie z uchwałą Rady Gminy.
 - Zwiększanie skuteczności w przestrzeganiu prawa w zakresie sprzedaży napojów alkoholowych zgodnie z założeniami NPZ poprzez kontrole z upoważnienia Burmistrza Chodcza

punktów sprzedaży napojów alkoholowych co do zgodności przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia.

- Podejmowanie działań interwencyjnych w przypadku złamania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim lub nietrzeźwym.

5. Instytucja zobowiązania do leczenia odwykowego. Kierowanie spraw do sądu o leczenie odwykowe, w tym:

- skierowanie osoby na badanie biegłych (psycholog, psychiatra) w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania zakładu leczniczego,
- przygotowanie dokumentacji związanej z postępowaniem sądowym wraz z opinią wydaną przez biegłych,
- złożenie wniosku o wszczęcie postępowania do sądu rejonowego właściwego według miejsca zamieszkania lub pobytu osoby, której postępowanie dotyczy.

6. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Współrealizacja z Miejsko - Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej działań wymienionych w programie, a w szczególności:

- przyjmowanie wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego,
- przeprowadzanie spotkań motywacyjnych z osobami uzależnionymi mające na celu poddanie się leczeniu odwykowemu w ramach poszerzania i podnoszenia jakości oferty pomocy psychologicznej zgodnie z założeniami NPZ,
- prowadzenie dokumentacji związanej z procedurą przymusowego leczenia odwykowego,
- opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w sprawie zgodności lokalizacji punktów sprzedaży z obowiązującymi przepisami,
- kontrolowanie punktów sprzedaży napojów alkoholowych i sporządzanie na ich podstawie protokołów, aby zwiększać skuteczność w przestrzeganiu prawa w zakresie sprzedaży napojów alkoholowych zgodnie z założeniami NPZ.
- inicjowanie i stała współpraca z instytucjami oraz służbami działającymi na rzecz poprawy stanu zdrowia oraz sytuacji życiowej osób nadużywających alkoholu oraz członków ich rodzin.

Cele programu

1. Celem głównym Programu jest ograniczenie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz zjawiska picia alkoholu, używania substancji psychoaktywnych i podejmowania innych zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież (np. niekontrolowane korzystanie z zaawansowanych technicznie urządzeń do wymiany danych)

Cele będą realizowane w oparciu o cele NPZ, z uwzględnieniem konieczności zapewnienia dostępności, zgodnie z koncepcją uniwersalnego projektowania, określoną w art. 2 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r.

(Dz.U. z 2012 r. poz.1169 oraz z 2018 r. poz.1217), oraz potrzebami osób z różnymi niepełnosprawnościami i osób ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2020 r. poz.1062).

2. Cele szczegółowe Programu:

- promocja zdrowia - uświadamianie zagrożeń wynikających z nadużywania alkoholu, substancji psychoaktywnych oraz nałogowego korzystania z internetu, komputera, smartfona itp.
- promowanie aktywnych form spędzania czasu wolnego bez alkoholu i innych używek
- profilaktyka z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym
- zmniejszanie patologii życia rodzinnego, w tym przemocy w rodzinie
- zmniejszanie rozmiarów naruszania prawa na rynku alkoholowym

Adresaci programu

Odbiorcami programu są mieszkańcy miasta i gminy, w szczególności:

1. Dzieci i młodzież.
2. Osoby i rodziny dotknięte problemem alkoholowym.
3. Osoby i rodziny zagrożone problemem alkoholowym.

Sposób realizacji i finansowania

Realizacja zadań nastąpi poprzez : zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do programów profilaktycznych promujących zdrowy styl życia i informujących o szkodliwości nadużywania alkoholu, narkotyków, a także nałogowego korzystania z komputera, telefonu komórkowego, zwiększanie dostępności do profesjonalnej pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i ich rodzin, egzekwowanie przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w szczególności co do przestrzegania zasad sprzedaży alkoholu, monitoring nadużywania alkoholu w obszarach ochrony zdrowia, porządku publicznego, pomocy społecznej.

Program finansowany będzie ze środków uzyskanych z wpływów z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, określonych w Uchwale budżetowej dla Miasta i Gminy Chodecz na 2022 r. – dz. 851, rozdz. 85154 przeciwdziałanie alkoholizmowi , tj. 120.000,00 zł. Preliminarz wydatków programu przedstawia główne zadania do wykonania w 2022 r, natomiast w budżecie gminy na 2022 r. zawarto szczegółową klasyfikację tych wydatków.

Środki, o których mowa w art.9³ust.3 pkt.1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przeznacza się na realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu.

W przypadku zmian w budżecie spowodowanych zwiększeniem lub zmniejszeniem wpływów, o których mowa wyżej, program będzie dostosowany do faktycznych możliwości finansowych.

Podmioty realizujące program

Program realizuje Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chodczu współpracując z:

- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Policją,
- placówkami oświatowymi,
- służbą zdrowia

Wynagrodzenie dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Członkom Komisji, powołanym przez Burmistrza Chodcza, przysługuje wynagrodzenie w kwocie 120 zł za udział w posiedzeniu. Dokumentem potwierdzającym udział w posiedzeniu jest lista obecności. Liczbę spotkań określa pkt. VI, 9 *Szczegółowych zadań programu wraz z wydatkami na 2022 rok.*

PRZEWODNICZĄCY NADBY
Anna Tkaczyńska
Anna Tkaczyńska

**Szczegółowe zadania programu wraz z wydatkami
na 2022 rok**

Lp.	RODZAJ ZADANIA	ZAKRES WYDATKÓW	TERMIN	SZACUNK. KOSZT
I.	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu - działania gminy wspierające leczenie uzależnienia od alkoholu.	-	I - XII	20 160 ,- zł
1.	Funkcjonowanie Punktu Informacyjnego Pomocy Terapeutycznej i Psychologicznej	Koszt wynagrodzenia terapeuty uzależnienia od alkoholu Koszt wynagrodzenia psychologa	I - XII	100 zł x 6 godz.x 12 m-cy = 7200,- zł 180 zł x 6 godz. x 12 m-cy = 12 960,- zł
2.	Regularne spotkania grup samopomocowych (AA, Al-Anon)		I - XII	
II.	Udzielanie rodzinom pomocy -działania gminy wspierające dzieci i rodziny oraz profilaktyczne informacyjno - edukacyjne dla mieszkańców w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii.	-	I - XII	90 020,- zł
3.	Funkcjonowanie świetlicy opiekuńczo - wychowawczej	Koszty działalności placówki w tym: zatrudnienia wychowawcy w świetlicy opiekuńczo - wychowawczej, sprzątaczk, dożywiania dzieci, pomocy dydaktycznych i innych kosztów (eksploatacji, wynajmu i remontu pomieszczeń).	I - XII	73 140,- zł

4.	Wspieranie oddolnych inicjatyw integracyjnych dotyczących zdrowego spędzania czasu wolnego tj. działalności półkolonii letnich z programem profilaktycznym oraz gminne spotkanie opłatkowe dla wykluczonych społecznie w tym osób uzależnionych od alkoholu.	Dofinansowanie zakupu ; artykułów spożywczych, nagród dla uczestników konkursów i turniejów, programów i koncertów profilaktycznych oraz dofinansowanie wypoczynku letniego lub zimowego dla dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo - wychowawczych	I - XII	11 380,- zł
	Monitoring i badania dotyczące skali problemów alkoholowych w gminie, diagnoza problemów społecznych	Pozyskiwanie informacji od szkół, policji, służby zdrowia	I - XII	2500,- zł
III	Wspomaganie działalności instytucji i stowarzyszeń oraz osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów społecznych w tym alkoholowych		I – XII	2000,- zł
6.	Wspieranie grup wsparcia w zakresie lokalowym, organizacyjnym, mentalnym	Nieodpłatne udostępnianie pomieszczeń na spotkania i mityngi lokalnych samopomocowych grup wsparcia , dofinansowanie spotkania na Ogólnopolskich Dniach Trzeźwości (koszty dojazdu) w Licheniu dla osób uzależnionych i ich rodzin – grup wsparcia osób mających problem z alkoholem	I – XII VII - VIII	- 2000,- zł
IV.	Podjęmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w	-	I - XII	-

	art. 13' i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego			
7.	Wykonywanie z upoważnienia Burmistrza Chodcza działań dotyczących legalności sprzedaży napojów alkoholowych	Kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych	I - XII	-
V.	Instytucja zobowiązania do leczenia odwykowego	-	I - XII	1100,- zł
8.	Kierowanie spraw do sądu o leczenie odwykowe	Opłaty sądowe i koszty biegłych	I - XII	1100,- zł
VI.	Działalność GKRPA	-	I - XII	6 720,- zł
9.	Praca członków komisji w zakresie inicjowania wymienionych w programie działań, w szczególności kierowania spraw do sądu o leczenie odwykowe i kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych	Wynagrodzenie członków Komisji	I - XII	8 sp. x 7os. x 120 zł = 6 720,- zł
			Razem:	120 000 zł

PRZEWODNICZĄCY RADY
[Podpis]
 Anna Francuska